ДЕТСКА ГРАДИНА „ДЕТСКИ СВЯТ"
С. ГЪЛЪБЕЦ, ОБЩ. ПОМОРИЕ

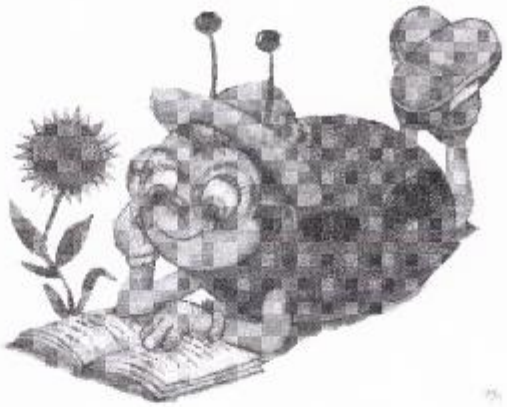
Утвърждавам:
Директор: А. Димитрова
Заповед № 19 / 15.09.2026г.

ПРОГРАМА

ЗА

УСВОЯВАНЕ

НА КНИЖОВЕН БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

2026/2027 УЧ.ГОДИНА

Настоящата програма е разработена в съответствие със ЗПУО от 2016г. Наредба №6 за усвояване на българския книжовен език и е приета с Решение на ПС с Протокол №1 от 15.09.2026. ,утвърдена със Заповед № 19 от 16.09.2026г

ВЪВЕДЕНИЕ

Грамотността е продължителен и непрекъснат процес на обучение или учене ,който позволява на човек да постигне целите си ,да развие знанията си ,като и да участва да пълноценно в обществото и общността на която принадлежи. Ниската грамотност е проблем в образованието ,която панася различни щети в обществото . В детските градини с преобладаващо мнозинство деца от уязвими групи ,чиито майчин език не е българският акцент се поставя върху създаване на среда за насърчаване на грамотността ,в която специално място се отделя на съвременните информационни средства . Тук проличава необходимостта от квалифицирани учители за преподаване и учене

I. Цели :

- усвояване на езика и развитие на речта в тясно единство с комуникативното поведение на децата;
- овладяване на езика като единство на лексика, фонетика и граматика;
- използване на художествената литература за повишаване на говорната активност;
- -конструиране и трансформиране на детската мисъл;

Целите на процеса на овладяване на езика и развитие на речта при детето се постигат чрез специфична образователно-възпитателна система, която е съобразена с изключителните в тази възраст потенциални възможности на детето.

Усвояването на езика и развиването на речта в предучилищна възраст е тясно свързана с комуникационното поведение на децата. Способността на детето да разбира дадена ситуация му позволява да овладява езика като активен процес. Връзката между комуникация и социализация довежда у децата до комуникативна компетентност. Децата овладяват езика като единство на лексика, фонетика и граматика. Те моделират определени страни от речевите изказвания на възрастните. Първият етап –констатиращият включва проучване на възприетото от децата образователно съдържание и кръгът на детските представи са езика и речта . Използването на вербални тестове при които има акцент на определен звук допринася за изграждане на речеви умения, цялостно речево развитие с всички компоненти /граматика , лексика , фонетика /.

Във всекидневната разговорна реч с децата човек не винаги успява да подбере най-сполучливите думи, но използвайки художественото произведение лесно се постига емоционално и образно въздействие. Въздействайки върху емоциите художествената литература създава условие за повишаване говорната активност и подбужда към самостоятелно литературно творчество

Чрез художествената литература се конструира мисловна постройка , съотношение „аз и другите", за нещата и разстоянието в пространството .Детето развива устната реч ,овладява значението на думите ,свързаните думи в изречения, смислено и граматически правилно изразява своите мисли.

II Задачи

За да се повишава степента на адекватност на речевото поведение по отношение на комуникативната задача и условията на общуване, е нужно във всяко занятие:

- да се обогатява запасът от езикови средства, необходими за решаване на определена комуникативна задача, т.е. да се подобрява езиковата компетентност на децата ;

- да се формират умения за ориентиране в комуникативната ситуация чрез осъзнаване ролята на социалните фактори в общуването, т.е. да се обогатява социолингвистичната компетентност на децата ;
- да се усъвършенстват уменията за създаване и възприемане на текстове,

Да се развиват умения за преодоляване на слабости в общуването чрез замяна на една речева стратегия с друга, т.е. да се подобрява стратегийната компетентност на децата .В психолингвистичен аспект речевите упражнения се диференцират в съответствие със специфичното за всяка фаза на речевата дейност и могат да се определят като :

- моделиране на думи от срички в различни позиции – в началото, в средата или в края на думата;
- подреждане на картини от позната приказка в съответствие със сюжета на приказката и да я разкажат
- упражнение за ориентиране в речева ситуация;
- реализация на речевата дейност;

Свое място в обучението за формиране на комуникативно речеви умения имат речевите упражнения за подреждане на съдържанието на текста в логическа последователност. Те могат да включват:

- групиране на изречения по смисъл;

разместване на изречения в абзац от текст образец и реализиране на логическа връзка между тях;

- постигане на логическа последователност в текст, създаден самостоятелно от децата от ПГ групи.

Усвояването на книжовната форма на българския език от децата се обуславя от редица условия:

- различна степен на владеене на устната форма на общуване (говорене, слушане);
- частично използване на устната реч за оформяне на моменти и детайли от съдържанието на текста;
- изпреварващо използване на устната форма (например подготвя се и се провежда упражнение за устен подробен преразказ)
- четене на текста от учителката (на глас, тихо, подробно, изразително);
- словесно рисуване;
- съпоставяне на съдържанието на текста с илюстрации по него;
- илюстриране на откъси от текста;
- определяне на „смислови опори" в съдържанието на текста;

Ш. Политики за насърчаване на и развитие на грамотността

При децата от предучилищна възраст да се следи за

- езиково развитие и връзка с обучението в училище
- Осигуряване на високо качествена предучилищна подготовка
- Ангажиране на детето в интерактивни отношения
- Повишаване качеството на предучилищно образование и подготовка на децата в неравностойно положение или деца със специални образователни потребности .
- Привличане на родителите като активни участници в учебно-възпитателния процес
- Ранно установяване на езикови и обучителни затруднения.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Разработени и ефективно приложени конкретни дейности в ДГ „Детски свят „ в изпълнение на НС за насърчаване на и повишаване на грамотността .

1) Повишаване на мотивацията за учене
2) Интегриране на информационните технологии в образователния процес.
3) Популяризиране на Международния ден на детската книга -2 април и на Международния ден на книгата и авторското право- 23 април.

4) Споделяне на добри практики.

Четенето – Ключът за повишаване на грамотността

Цел- Създаване на благоприятна среда за насърчаване на четенето

Мярка – Привличане на обществено внимание , към значението на грамотността и популяризиране на четенето .

Дейности :

Разработване на План за овладяване на книжовния български език от деца билингви за периода 2026-2027г

Отг. Директор

Запознаване на педагогическия състав на ПС с плана и дейностите за изпълнение

Отг. Председател

Срок . М. септември

Публикуване в сайта на детската градина план за овладяване на българския език

Отг. Администратор на сайт

Срок :м. Септември – 2026

Организиране на инициатива „Да върнем децата при книгите „ Посещение до близката библиотека

Отг. Учители

Срок :През учебната година

Мамо прочети ми приказка – инициатива във връзка с 02.04- -Ден на детската книга

Отг. Учители от ПГ

Срок :м. март 202

Организиране на четения съвместно с ученици от ОУ по места

Отг. Учители от ОУ

Срок : През учебната година

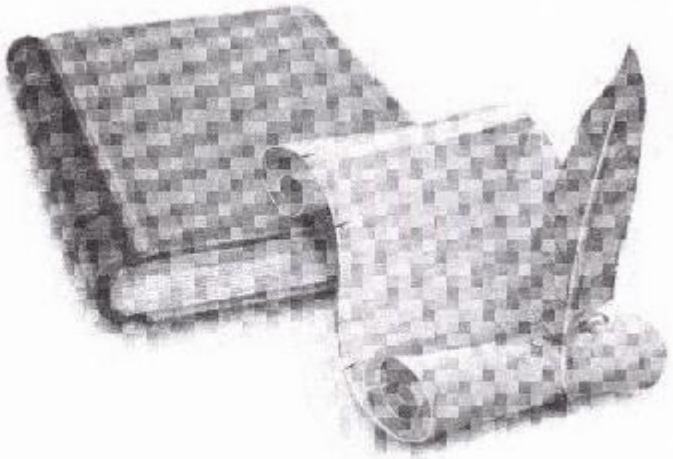
Организиране на мероприятия във връзка със“ Седмицата на книгата „

Парад на приказките –драматизации

Дейност на тема – Да си направим книжка

Отг. Учителите

Срок –м. април 2027

Приложение

Дата	Място на провеждане	Тема	Участници
м. Октомври 2024г.	Детска градина	Приказна математика	ДГ - с.Горица ДГ - с. Гълъбец ДГ - с. Порой
м. Ноември 2024 г.	Детска градина	Ден на семейството	ДГ - с.Горица ДГ - с. Гълъбец ДГ - с. Порой
м.декември 2024г.	Детска градина	Никулден	ДГ с. Горица ДГ с.Гълъбец ДГ - с. Порой
м. януари 2025 г.	Детска градина	Прочети ми приказка	ДГ с. Горица ДГ с.Гълъбец ДГ - с. Порой
м.февруари 2025г.	Читалищата по места	Любими книжки	ДГ с. Горица ДГ с.Гълъбец ДГ с. Порой
м.март 2025 г.	Детска градина	Пролет идe	ДГ с. Горица ДГ с. Гълъбец ДГ с. Порой
м.април 2025г.	Детска градина	Ден на приказките, доброто и приятелството	ДГ с. Горица ДГ с. Порой ДГ с.Гълъбец
м.май 2025 г.	Детска градина	Азбучно хорце	ДГ с. Горица ДГ с.Гълъбец ДГ с. Порой